

КОГАТО ВЯРВАХМЕ В СИРЕНИ

WHEN WE BELIEVED IN MERMAIDS

Copyright © 2019 by Barbara Samuel

© Надя Баева, *превод от английски*

© Фиделия Косева, *дизайнер на корицата*

© Сиела Норма АД

София • 2022

ISBN: 978-954-28-4063-3

БАРБАРА О'НИЙЛ

КОГАТО
ВЯРВАХМЕ
В СИРЕНИ

Превод от английски
Надя Баева

 ciela

На Нийл, който удържа курса дори в бурята

Глава 1

КИТ

сестра ми е мъртва от петнайсет години, а ето че я виждам в новините по телевизията.

Работих шест часа без прекъсване в интензивното отделение, правих първични прегледи за класифициране по спешност на случаите върху млади човешки създания, докарани от плажно парти, на което бе настанало сбиване. Две прострелни рани, при едната пробит бъбрек; смазана скула; счупена китка; многобройни лицеви травми с различна степен на сериозност.

И това бяха само момичетата.

Когато приключихме с триажа, вече бях зашила и успокоила извадилите късмет. Разминалите се с късмета бяха пратени в операционна зала или по отделенията, а аз взех да ровя в хладилника в стаята за почивка за „Mountain Dew“ – любимото ми средство да се заредя със захар и кофеин.

На монтирания на стената телевизор върви репортаж за случило се някъде бедствие. Взираам се неவிждащо в екрана, докато гълтам лепкавата от сладост газирана напитка. На фона изригват пламъци. Хора тичат и крещят, а водещият на новините с разбъркана в модния стил коса и класическо кожено яке съобщава новините с подобаващо мрачен тон.

И точно там, над лявото му рамо, се появява сестра ми.

Джоузи.

В продължение на поне цяла една секунда тя гледа в камерата. Достатъчно дълго, че да няма как да я сбъркам. Тази

много права руса коса, сега подрязана на черта до раменете, скосените тъмни очи, издадените скули, плътната като на Анджелина Джоли уста. Винаги всички са ахкали пред красотата ѝ, дължаща се на съчетание между тъмно и светло, между ъгловатост и мекота. Тя е поравно смесица от двамата ни родители.

Джоузи.

После се отърсвам от впечатлението. Това се случва непрекъснато. Всеки, изгубил обичан човек, го е изживявал – глава сред тълпата на оживена улица, някой в супермаркета със същата походка. Бликналият стремеж да се добереш до нея, облекчението, че все пак е жива...

Всичко това помръква смазано, когато самозванката се обърне и лицето изобщо не е това. Очите са други. Устните.

Не е Джоузи.

Трябва да ми се бе случвало поне сто пъти през първата година – особено след като така и не открихме тялото ѝ. Бе невъзможно предвид обстоятелствата. Също толкова невъзможно бе и да е оживяла. За нея не бе достойна никаква си обикновена кончина след тежка автомобилна катастрофа или след скок от мост, макар че точно с такъв край бе заплашвала твърде често.

Не, Джоузи се бе изпарила от европейски влак, взривен от терористи. Нямах я вече, нямаше я.

Ето защо са ни нужни погребенията. Изпитваме отчаяна нужда да видим истината с очите си, да зърнем лицето на обичания човек, та макар и да е обезобразено.

Вдигам кутийката с „Mountain Dew“ до устните си и отпивам дълга глътка от напитката, която споделяхме с нея, този само наш си знак за близостта ни, и си казвам, че всичко е плод на пожелателно мислене.

Когато си тръгвам от болницата сред пълната тишина преди зазоряване, съм едновременно изтощена и превъзбудена. За да мога да поспя малко преди следващата си смяна, трябва да предприема сериозно раздвижване, та да загърбя ужасната нощ. Спирам пред малката си къща в Санта Крус с разгънатата площ от сто двацет и пет квадратни метра, съседстваща с малко подозрителен район, навличам неопреновения си костюм, нахранвам най-проклетия котарак на света с порцията му от половин консерва, като я разбърквам с пръсти в купичката. Той мърка благодарно, а аз подръпвам галовно опашката му.

– Гледай да не пикаеш по нещо важно – заръчвам.

Хобо примигва.

Качвам сърфа си в джипа и подкарвам на юг, без да си давам сметка, че съм се отправила към заливчето, докато не се озовавам там. Спирам на уширение край магистралата, паркирам колата и гледам надолу към водата. Излезли са само неколцина сърфисти в този ранен час преди съмване. Водата е студена, типично за Северна Калифорния, единайсет градуса в началото на март, но е набраздена от вълни до самия хоризонт. Идеалните условия.

Пътеката тръгва от някогашния тротоар към ресторанта и се вие в зигзаг надолу по стръмния склон само на метри от скалата, където някога имаше стълби, и тя е нашият частен достъп до скритото изолирано заливче. Склонът е нестабилен, а местните са убедени, че тук витаят духове. Сама съм по време на слизането. Но аз ли не ги знам духовете?

По средата на спускането спирам и поглеждам назад, където някога бяха къщата ни и ресторантът с прочутото му патио, от което се разкриваше най-прекрасната гледка на света. И двете сгради сега са руини от гниещи греди и

отломки, разхвърляни по хълма, повечето отнесени от бури през годините, а онези, които са останали, са почернели от морската вода и времето.

Във въображението си ги виждам непокътнати и красиви, каквито бяха някога – разпрострения на широка площ „Рай“ с великолепното му патио, а над него малката ни къща. С Джоузи деляхме обща стая след идването на Дилън и нито едната от двете ни не възразяваше. Виждам призраците на всички нас, когато бяхме щастливи – лудо влюбените ми един в друг родители, сестра ми, ведра и кипяща от неизчерпаема енергия, Дилън с прибраната му назад коса с кожена лента, хукнал заедно с нас надолу по стълбите, та да идем да си запалим огън на брега, да си печем маршмелоу и да пеем. Той обичаше да пее, имаше хубав глас. Винаги сме вярвали, че ще стане рок звезда. А той казваше, че не иска нищо друго освен „Рай“, нас и заливчето.

Виждам и себе си като седемгодишно хлапе с твърде буйна коса да тичам по брега под синьото небе, изпъстрено с бели облаци.

Беше преди милион години.

Семейният ни ресторант „Рай“ беше едновременно ексклузивен и гостоприемен, често посещаван от хипи кинозвезди и наркодилърите им. Родителите ни също бяха част от този свят – звезди посвоему, излъчващи власт при свои си условия. Баща ми, веселият и радушен главен готвач със сърдечния си смях и екстравагантни навици, майка ми, чаровна кокетка, уловила го с обич под ръка.

С Джоузи търчахме наоколо като палета, заспивахме на брега, щом ни налегнеше умора, напълно забравени. Майка ми била голяма красавица, дошла да вечеря в ресторанта с кавалер, и се влюбила в баща ми от пръв поглед или така поне разправя легендата. Но ако го бяхте познавали, щеше да ви се стори напълно правдоподобно. Татко беше завладяваща личност, прочут шеф от Италия, макар че в онези дни хо-

рата му казваха просто „готвач“. А всъщност той бе най-вече ресторантьор. Майка ми го обичаше до лудост, много повече, отколкото обичаше нас. Неговата страст към нея бе огромна, сексуална, властна, но дали това е любов? Не знам.

Знам, че е трудно за децата на родители, обсебени един от друг.

Джоузи се стремеше към драматизъм също като майка ни и баща ни. Наследила бе забележителните личностни качества на татко и красотата на мама и тази комбинация я правеше уникална. Безброй пъти хора – мъже и жени – я скицираха, снимаха, рисуваха и неизменно се влюбваха в нея. Винаги съм си мислела, че ще стане кинозвезда.

А вместо това тя, също както сториха родителите ни, превърна живота си в съсипваща драма с подобаващо катастрофален край.

Заливчето още си е тук, разбира се, макар стълбите да ги няма вече. Нахлузвам неопреновите боти и сплитам на стегната плитка буйната си коса. По хоризонта плъзва прасковено сияние, докато се придвижвам със сърфа покрай скалите. Освен мен има само още трима сърфисти. Жестока атака на акула преди няколко седмици разреши редиците ни и останаха само най-отдадените, които излизат и при опасни вълни.

А вълните са наистина опасни – триметрови с разкошен прозрачен накъдрен ръб. Това се среща много по-рядко, отколкото хората си мислят. Изчаквам точния момент за приболя и скачам да яхна върха. Ето за този миг живея, в който в главата ми не присъства нищо друго, само аз, водата и небето под звука на вълните, на собственото ми дишане. Дъската се плъзга по водата, усещам студ по глезените си въпреки неопреновите боти. Леден студ. Перфектен баланс, косата ми ме шиба по бузата.

В продължение на час, може би повече, съм напълно погълната от преживяването. Небе, море и зора. Разтварям се

в тях. Не съществуват аз, тяло, време, история. Само дъската, пръстите на краката, въздух, вода и реене...

Докато изведнъж не е така.

Вълната ме помита ненадейно и с такава бързина, че съм запратена дълбоко под водата и сърфът също като перална машина върти тялото, главата, дъската ми до степен, когато се уплашвам, че черепът ми ще се разцепи.

Отпускам се, задържам дъх, оставям се на водата. Съпротивлението може да те убие. Единственият начин да оцелееш, е да се отпуснеш. Светът се върти наоколо ти за моменти, които ти се струват безкрайни.

Този път ще се удавя. Дъската се удря в глезена ми, праща ме в друга посока. Водорасли се обвиват около ръцете ми, около шията ми...

Пред мен изплува лицето на Джоузи. Такова, каквото беше преди петнайсет години. Каквото изглеждаше снощи по телевизията.

Тя е жива.

Не знам как. Знам само, че е истина.

Океанът ме изплюва на повърхността и аз поемам въздух в жадните си за кислород дробове. Когато се добирам обратно до заливчето, съм напълно изтощена и се просвам по корем върху пясъка, за да отдъхна за минута. Около мен са гласовете от детството ми. Моят, на Джоузи, на Дилън. Кучето ни Вълген, черен ретрийвър от смесена порода, подскача около нас мокър, миризлив и щастлив. Пушек от огнищата в ресторанта изпълва въздуха с приятни обещания. Чувам слаба музика, съпроводена с отдавнашен смях.

Надигам се до седнало положение и всичко изчезва, наоколо са само развалините от предишния живот.

Един от най-ранните ми спомени е страстна прегръдка на баща ми и майка ми. Не ще да съм била на повече от три-че-

тири години. Не е ясно къде точно се намираха, но майка ми бе облежната на стена, блузата ѝ беше вдигната нагоре, а ръцете на баща ми бяха върху гърдите ѝ. Виждах кожата ѝ. Целувах се тъй ненаситно, че напомнях животни, и аз ги гледах зашеметена за една секунда, за две, три, докато майка ми не издаде остър звук и не изкрещях: „Спрете!“.

Споменът броди из съзнанието ми, когато час по-късно седя в задния си двор с мокра от взетия душ коса. Отпивам от голямата чаша с горещо сладко кафе и преглеждам заглавията на айпада си. Хобо седи на масата до мен с блеснали жълти очи и поклащаща се черна опашка. Истински звяр е, седемгодишен. Когато го намерих, беше на пет-шестмесечна възраст – изгладнял, изранен, полумъртъв, застанал на прага на задната ми врата. Сега излиза навън само ако аз съм с него и никога не е пропускал хранене. Разсеяно го галя по гърба, а той държи под око храстите покрай оградата. Козината му е дълга и копринена, цялата черна. Смайващо е каква пълноценна компания ми е.

Произшествието, показано по новините, е пожар в нощен клуб в Окланд. Загинали са десетки хора, някои от срутването на тавана върху посетителите, други са стъпкани от паникьосаната тълпа. Повече подробности няма. С чувството, че към мен приближава влак, кликвам на снимките, търся водещия на новините, когото съм видяла снощи. Не го откривам.

Облягам се на стола си и отпивам още кафе. Ярката светлина на Санта Крус грее между клоните на евкалиптовото дърво над мен и рисува шарки по бедрата ми – твърде бели, защото или съм в спешното отделение, или в неопределен костюм.

Не е Джоузи, мисля с разумната част от съзнанието си.

Посягам към клавиатурата да напиша още някоя дума в търсачката... и се спирам. В продължение на месеци след смъртта ѝ обхождах интернет за възможна следа, че може

да е оцеляла след ужасната влакова експлозия. Беше толкова мащабна, че не успяха да идентифицират всички останки, и както се случва по-често, отколкото признават властите, до голяма степен опира до гадаене. Вашата близка е била там; не е сред живите. Всичко сочи, че е загинала.

След година гложещата ми нужда да издирвам сестра си се поуталожих, но винаги усещах стягане в гърлото, когато ми се стореше, че съм я видяла сред тълпата. След две години приключих стаж си в многопрофилната болница в Сан Франциско и се прибрах у дома в Санта Крус, където постъпих в спешното отделение и си купих тази къща недалеч от брега, та да мога да наглеждам майка ми и да си създам обикновен и спокоен живот. Единственото, което желяех, бе тишина, спокойствие, предсказуемост. В детството си бях изживяла достатъчно драми за цял живот.

Стомахът ми къркори.

– Хайде, сладурче – казвам на Хобо, – ела да закусим.

Къщата е малка, с две спални, изградена в испански стил в район, съседстващ с места, където не ти трябва да ходиш по тъмно, но си е моя и стигам до брега за седем минути пеша. Подмених старите електроуреди и паянтови шкафове и ремонтирах покрива с прекрасни керемиди. Тъкмо кроя планове за закуска с палачинки, когато телефонът ми върху плота зажужава.

– Здравей, мамо – казвам и отварям хладилника. Хм. Няма яйца. – Как е при теб?

– Кит – заговаря тя. Прави кратка пауза, достатъчна да ме накара да вдигна глава. – Случайно да си гледала по новините репортажа за онзи голям пожар в нощен клуб в Нова Зеландия?

Стомахът ми се свива и сякаш пада надолу, надолу.

– И какво за него?

– Знам, че звучи абсурдно, но се кълна, че видях сестра ти на един кадър.

Притискам телефона до ухото си и поглеждам навън към вейките на евкалипта, към цветята, които така усърдно съм засадила покрай оградата. Моят оазис.

Ако беше който и да било друг, а не майка ми, щях да обърна гръб, да избегна отварянето на тази врата, но това е тя – реална и тъжна. И е постигнала много, извървяла е всяка трудна стъпка в „Анонимни алкохолици“. Заради това поемам дълбоко дъх и изричам:

– Аз също го видях.

– Възможно ли е да е жива?

– Сигурно не е тя, мамо. – Да запазим хладнокръвие, да не развихряме надеждите си. – Имаш ли нещо за ядене? Бях на работа до четири през нощта и нямам нищичко в къщата.

– Каква изненада – подхвърля тя с провлечения си маниер.

– Ха-ха. Ако ми изпържиш яйца, ще дойда да поговорим очи в очи за това.

– В два трябва да съм на работа, така че побързай.

– Още няма единайсет дори.

– Аха.

– Няма да се гримирам – съобщавам, но тя така или иначе винаги го забелязва. Дори сега.

– Все ми е едно – отвърща, но знам, че не ѝ е.

Мога да ида пеша дотам, затова и купих къща в този район, но все пак отивам с колата, та тя да не чака дълго. Купих ѝ апартамента преди няколко години. Сградата е старичка, стаите са сравнително малки, но пък има широка панорама към океана от прозорците на дневната. Звукът му я успокоява. Това е нещо общо за двете ни – вкорененият ни стремеж към океана. Нищо не би могло да го замести.

Изкачвам се по външните стълби до жилището ѝ на втория етаж и механично оглеждам вълните да видя какви са

условията. Сега повърхността е спокойна. Няма сърфисти, затова пък плажът е пълен със семейства и деца играят по ръба на леко плискащата се вода. Майка ми излиза на верандата си, отрупана с растения в саксии, тъй като е видяла колата ми. Носи жълти памучни панталони и бяла туника на жълто райе. Косата ѝ – още гъста и лъскава, руса, сякаш нарочно изпъстрена с бели кичури, е прибрана високо на темето в прическата, типична за млади майки. Отива ѝ така, въпреки че лицето ѝ показва следите от нелек живот и от многото му излагане на слънце. Но това е без значение, тя е стройна, дългокрака, със стегнат бюст и очите ѝ не са изгубили блясъка си на скъпоценни камъни. На шейсет и три е, но на приглушената светлина на верандата изглежда на не повече от четиресет.

– Имаш уморен вид – казва и с жест ме подканя да вляза вътре.

Всевъзможни растения в отлична форма изпълват стаята. Орхидеите са нейният специалитет. Не познавам друг човек, който съумява да ги кара да цъфтят отново и отново. За половин секунда може да изреди куп названия на латински – *Cattleya*, *Phalaenopsis*, любимите ѝ, деликатните и красиви *Laelia*.

– Трудна нощ беше.

Подушвам кафе и отивам до каничката с еспreso. Наливам си в очакващата ме чаша, която пази само за мен – зелена, от тежък порцелан, с надпис „Хавай“. На плота са приготвени яйца и нарязани на ситно чушки.

– Сядай – подканя ме тя и си запасва престилка. – Омлет устройва ли те?

– Меко казано ме устройва. Благодаря ти.

– Отвори лаптопа ми – казва и поставя голяма бучка масло в масивен чугунен тиган. – Запазих клипа.

Следвам инструкциите ѝ и ето го репортажа, който видях предишната вечер. Хаотичната сцена, писъците и шу-

мът. Водещият на новините с якето си. Лицето над неговото рамо, погледнало право в камерата, която се задържа на него цели три секунди. Гледам, връщам отначало, пак гледам и броя наум. Три секунди. Като щраквам на пауза върху лицето ѝ, не може да има съмнение.

– Никой не би могъл чак толкова да прилича на нея – казва мама, която е дошла да надникне над рамото ми. – И да има точно същия белег.

Затварям очи, сякаш така проблемът ще изчезне. Когато ги отварям отново, тя е пред мен, замръзнала във времето, с неравния белег, започващ от линията на косата ѝ и минаващ през веждата към слепоочието. Цяло чудо беше, че не си изгуби окото.

– Така е – отвърщам. – Права си.

– Трябва да отидеш да я намериш, Кит.

– Това е абсурдно – казвам, макар да си мисля точно същото. – Как ще стане? Милиони хора живеят в Окланд.

– Ти ще успееш да я намериш. Познаваш я.

– Ти също я познаваш.

Тя поклаща глава и изпъва сковано гръб.

– Знаеш, че не пътувам.

Намръщвам се.

– Не пиеш вече от петнайсет години, мамо. Ще се справиш.

– Не, не мога. Ти трябва да заминеш.

– Как да хукна изведнъж към Нова Зеландия? Имам задължения в работата, не мога да ги оставя в трудно положение. – Отмятам косата от лицето си. – И какво ще правя с Хобо?

Сърцето ми се свива. В болницата ще се справя някак, тъй като не съм ползвала отпуск от три години. Но котаракът ми ще загине от мъка без мен.

– Ще се преместя в къщата ти.

Поглеждам я.

– За да се настаниш там или да ходиш сутрин и вечер да го храниш?

– Ще се настаня там. – Слага на масата изпускащия пара омлет, пухкав и красиво изпъстрен с чушки. – Ела да ядеш.

Изправям се.

– Той сигурно през цялото време ще се крие.

– Ами да се крие. Ще знае, че не е сам. И току-виж след ден-два дошъл да спи при мен.

Мирисът на лук и чушки пробужда тялото ми и аз започвам да лапам яйцата като шестнайсетгодишен хлапак, а в съзнанието ми проблясват спомени. Джоузи, наведена над мен, да види дали съм се събудила, а дългата ѝ коса гъделичка шията ми; гръмкият ѝ смях; хвърля надалеч пръчка, която Въглен да намери и донесе обратно. Сърцето ме боли истински, не метафорично – копнеж и гняв го притискат с цялата си тежест, тъй че ми се налага да спра за малко и оставям вилицата, за да си поема дъх.

Майка ми седи мълчалива до мен. Припомням си гласа ѝ, когато ми съобщи, че Джоузи е мъртва. Виждам, че ръката ѝ съвсем леко трепери. За да го прикрие и да се престори, че това си е съвсем нормална сутрин, вдига чашата си, за да отпие от нея.

– Излиза ли със сърфа?

Кимвам. И двете знаем, че това е начинът ми да осмисля нещата, да намеря покой, да продължа с живота си.

– Да, беше върховно.

Тя сяда на другия от двата стола до масата. Погледът ѝ е прикован към океана. Светлината пада върху сериозната ѝ уста и внезапно си припомням как се смееше с баща ми със своите плътни червени устни, докато двамата се въртяха в танц на патиото на „Рай“. Трезвата Сузан е далеч по-добър човек от пияната Сузан, но понякога ми липсва буйното ѝ веселие от онези дни.

– Ще отида – казвам може би с надеждата да зърна появата на онази по-млада жена.

И за кратък миг в очите ѝ наистина се появява искра. Протяга ръка към мен и по изключение я оставям да улови моята, да я стисне в пристъп на великодушие.

– Обещавах ли, че изцяло ще живееш в къщата ми? – питам.

Със свободната си ръка тя се прекръства над сърцето си и после вдига длан в знак на клетва.

– Обещавам.

– Добре, ще замина веднага, щом успея да го уредя. – През гърдите ми преминава вълна на смесица от вълнение и ужас и се загнездва в стомаха ми. – Господи. Ами ако тя наистина е жива?

– Ами тогава ще се наложи аз да я убия – отсича Сузан.